

Orbán Viktor előadása a „Cenzúrázatlan Európa” című online nemzetközi konferencián

2020. július 8. Budapest

Először is engedjék meg, hogy üdvözljem barátaimat, Janezt és Aleksandart, Elnök és Miniszterelnök urakat. Nem az én érdemem a rendezvény megszervezése, hanem a szervezőké, akik egy alapítvány, a Polgári Magyarországért Alapítvány képviselői. Az én feladatom csupán az volt, hogy jó társaságot találjak, akikkel átbeszélhetjük Európa jövőjét.

Aleksandar és Janez bizonyára tudják, hogy óriási tiszteletnek örvendenek itt, Magyarországon. Janezra mindig az európai politika legbátrabb antikommunista harcosaként tekintenek, aki mindig visszatér, és mindig harcol, soha nem adja fel, és mindig visszakanyarodik, amit nagyon köszönünk. Aleksandar pedig tudja jól, hogy a szerb–magyar kapcsolat sosem volt olyan jó, mint manapság. Mi annak a vezetőnek tekintjük Önt, aki visszahelyezte Szerbiát Európa politikai térképére. Aki valamennyire is képben van, az pontosan tudja, hogy Szerbia uniós tagsága nélkül a kontinens biztonságát nem lehet garantálni. Most pedig örülnünk kell annak, hogy Szerbiának olyan vezetője van, aki jó partnere az uniónak az Európai Unió biztonsági struktúrájának megtárgyalásában. Ezért gondoltam, hogy jó lenne közösen eltölteni a ma délutánt. Köszönöm szépen!

Nem szeretném elrejtetni azt a tényt sem, hogy mindig óriási megtiszteltetés, amikor nagyszerű hazafiak előtt szólalhatok fel. Mindhárman nagyon sok energiát fektettünk nemzetünk szabadságának és függetlenségének elérésébe, ezért a szabadságharcosok és a nemzeti függetlenség élharcosainak különleges klubja ez. Újból szeretettel üdvözlök mindenkit! Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy manapság nem találkozunk gyakran ilyennel az európai politikai szintéren. Ha megfigyeljük az unió mai politikusait, akkor nagyon kevés olyan aktív politikust találhatunk, aki aktívan részt vett a Szovjetunió összeomlásakor Európa történetének alakításában. Mi azonban részesei voltunk ennek. Az egyetlen nyugat-európai politikus, aki jelentős mértékben hozzájárult ehhez a folyamathoz, az az éppen távozóban lévő Angela Merkel kancellár asszony. Zárójelben hozzáteszem, hogy le akartam beszélni a visszavonulásáról, de nem jártam sikerrel... Ha tehát ilyen szemszögből vizsgáljuk meg az európai politikát, kevesebben rendelkeznek olyan tapasztalatokkal, mint mi. Kelet-Európa régi

szabadságharcosai azok, akik ma is aktívak a politikában, úgyhogy jó dolog megosztani a tapasztalatainkat és az Európa jövőjére vonatkozó gondolatainkat.

Húsz percben beszélni Európáról szinte lehetetlen küldetés, úgyhogy az Önök receptjét követem, és csak röviden térek ki néhány témára egy-egy megjegyzés erejéig. Először néhány szót szeretnék mondani a kontextusról, amelyben Európáról beszélek. A kor kontextusának első eleme Európában az a tény, hogy Európa visszavonulóban van. Európa rosszabbul teljesít, mint harminc évvel ezelőtt. Koncentráljunk csak bizonyos tényekre, ugyanis ez nem véleménykérdés, hanem tényeken alapul. 1990-ben a reprodukciós ráta az Európai Unióban 1,8 százalék volt, 2008-ra 1,6 százalékra csökkent, és 2018-ban 1,5 százalékra esett vissza. Ez azt jelenti, hogy Európa demográfiai szempontból lejtőn van. A házasságkötések éves száma is ugyanezt a mintázatot adja. Ha megvizsgáljuk a védelmi költsést, 2018-ban a védelmi kiadások 1,4 százalékát tették ki a GDP-nek, harminc évvel ezelőtt pedig 2,5 százalékát. Ez azt jelenti, hogy sokkal kevesebb figyelmet fordítunk a biztonságunkra, mint tettük azt harminc évvel ezelőtt. És az Európai Unió gazdasági termelése a világtermelés 25 százalékát tette ki 1990-ben, míg tavaly mindössze 15 százalékát. Szükségtelen magyarázni ezt az adatot. Tehát az a kontextus, amelyben Európa jövőjéről beszélünk, nem más, minthogy a kontinensünk visszavonulóban van.

A kontextus másik eleme pedig az, hogy a hatalmi egyensúly megváltozott Európában. Harminc évvel ezelőtt a minta rendkívül egyszerű volt: a francia–német tengely volt a gazdasági fejlődés motorja, és az Egyesült Királyság hordozta a nemzetek Európája koncepciójának a zászlaját. És ez hatalmi egyensúlyt teremtett Európában. Ez volt akkor is a helyzet, amikor országaink csatlakoztak az Európai Unióhoz, és a kontinens újraegyesült. Ma azonban mit látunk? Franciaország pusztán azért küzd, hogy fenntartsa versenyképességét, és súlyosan el van adósodva. Az Egyesült Királyság elhagyta az uniót, és Németország újra Európa erős embere. A lényeg tehát az, hogy a nemzetek hatalmi egyensúlya az Európai Unión belül drámaian megváltozott. Tehát ha bármilyen nehézség támad, mindenki Németországtól várja, hogy megmentse az integrációt. 75 évvel ezelőtt Németországot visszabombázták a középkorba, ma pedig ismét ők az egyetlen olyan ország, amely képes megmenteni a többi európai országot a jelenlegi, szörnyű gazdasági nehézségéből. Ez tehát az új hatalmi realitás Európában. Ennek sok következménye van a jövőre nézve, amelyet húsz percen túl nehéz lenne megvitatni, de ezt kell szem előtt tartanunk, ha Európa jövőjéről beszélünk.

Továbbra is a kontextusnál maradva felhívnom a figyelmet arra, hogy nagyon rövid időn belül három válság is megpróbálta Európát. Az elmúlt 22 évben válságról válságra haladtunk. Az első válság a pénzügyi válság volt 2008-ban, ezt követte a migrációs válság 2015-ben, majd pedig a most tapasztalható koronavírus-válság. És ahogy épp most említették, egyik válságot sem kezelték megfelelően. Továbbá mindegyiket másként kezelték az öreg kontinens két oldalán. Másként kezelték a válságot Nyugat-Európában, és másként kezelték itt, Közép-Európában. Az első válságot, a pénzügyi válságot Nyugat-Európában a jóléti állam megmentésével kívánták megoldani; Kelet-Európában és főleg Magyarországon mi a munkaalapú állam gondolatát tettük magunkévá. Úgy gondoltuk, hogy ez a válság egy új korszak nyitánya, és meg kell újítanunk a gazdasági és politikai szerkezetünket. Tehát már nem a jóléti állam a megfelelő rendszer, hanem az általunk munkaalapú társadalomnak nevezett rendszerre van inkább szükség. Közvetlenül a vírusválságot megelőzően a munkanélküliségi ráta Magyarországon, de egyébként a többi V4-es államban is 3 százalék körül mozgott, és a gazdasági növekedés pedig GDP-arányosan 4-5 százalékos volt. Ezt követte a migrációs válság, erre megint különböző válasz született Nyugaton és Keleten. Nyugat-Európában a demográfiai problémát a migráció elősegítésével kívánták megoldani, tehát egyáltalán nem voltak migránsellenesek. Közép-Európában viszont nem akartuk behozni más civilizációk problémáit országainkba, mert az évszázadok során országaink megtapasztalták, hogy ez azt jelenti, olyan emberekkel kell együtt élnünk, akiknek a kulturális szokásai gyökeresen eltérnek a miénktől, és ez a jövőben sok problémát eredményezhet. És nem akartuk, hogy egy ilyen helyzet megismétlődhessen. Itt tartunk tehát most. Az Európai Unió pozíciójának megváltoztatása a globális arénában, a hatalmi szerkezet és egyensúly megváltoztatása az Európai Unión belül és néhány tapasztalat a három átélt válsággal kapcsolatosan.

Megemlítenék még egy másik problémát, amelyet az elmúlt években azonosítottam az Európai Tanács, illetve az EPP ülésein. Miért van az, hogy bár Európa képtelen megoldani a saját problémáit, mégis meg akarja változtatni a világot? Ez továbbra is az ambíciója. Az Európai Unió jelenlegi vezetése még a saját problémáit, illetve a környező nemzetközi problémákat sem képes megoldani, nem tudjuk kezelni a líbiai konfliktust, nem tudjuk kezelni az ukrán helyzetet, de cselekvésképtelenségünk dacára elő kívánjuk írni nemzetközi partnereinknek, hogyan vezessék országait. Megmondjuk a kínaiaknak, megmondjuk az oroszoknak, megmondjuk a törököknek, megmondjuk Izraelnek, sőt most már az Amerikai Egyesült Államoknak is, hogyan vezessék saját országukat. Saját helyzetünk ilyen jellegű félreértelmezése önmagában is súlyos kihívás, és véget kell vetnünk ennek a gyakorlatnak, vissza kell lépünk, és arra kell

törekednünk, hogy Európa elsőként saját belső problémáira koncentráljon. És aztán talán adhatunk másoknak tanácsokat. Tehát a saját problémánk kezelése létfontosságú az EU gazdasági és politikai befolyása visszaszerzése szempontjából.

Hadd mondjak el még annyit, hogy mindezen tényezők következményeként, ha megnézem az Európa jövőjével kapcsolatos ötleteket az európai politikai vitákban, egyértelműen Európa két különböző koncepcióját azonosítom. Ezek nemcsak különböznek egymástól, hanem versengenek is egymással. Az első koncepció a progresszív, liberális, baloldali, ha szabad így fogalmaznom budapesti szempontból, Európa jövőjének egy félig marxista elképzelése. Előtérbe helyezi a multikulturalizmust, támogatja a migrációt, családelles politikát folytat, meg kíván szabadulni a nemzetek és nemzetállamok koncepciójától, és irrelevánsnak tekinti a keresztény társadalmi tanításokat. Egyre több politikus támogatja Európának ezt a jövőképét, bevallhatom, hogy esetenként még az EPP-n belül is. De létezik egy másik koncepció Európa jövője vonatkozásában, amelynek alapját az általunk örökölt keresztény kultúra képezi. Ennek a koncepciónak releváns a keresztény társadalmi tanítás, ez a koncepció mélyen antikommunista, elkötelezett a család, mint a társadalom alapvető eleme mellett, ez a koncepció értéként kezeli a nemzeti identitást, amelyet fenn kell tartani.

A kérdés tehát az, hogy mit tehetünk Európa jövőjével kapcsolatosan, ha az Európai Unión belül is ekkora különbségekkel szembesülünk? Hogyan tudjuk összetartani az Európai Unió két részét, ahol Európának két különböző koncepciója jelenik meg? A kérdés az, hogy lehetséges-e ez egyáltalán? És véleményem szerint létezik egy keskeny út, amelyen végighaladva sikeresen egyben tarthatjuk az Európai Uniót. Éppen ezért nem szabad, hogy a Nyugat rákényszerítse nézőpontját a keleti országokra. Meg kell tanulnunk tolerálni a különbségeinket, és nekünk, közép-európaiaknak nem szabad megmondanunk a nyugatiaknak, hogyan vezessék országaikat. Tehát ha el tudjuk fogadni ezeket a különbségeket, még a jövőkép vonatkozásában is, akkor képesek leszünk együtt élni és egyben tartani az uniót. Nekünk, közép-európaiaknak arra kell kérnünk a nyugatiakat, hogy ne mondják meg nekünk, hogyan éljük az életünket. Véleményem szerint ez az alapvető előfeltétele annak, hogy folytathassuk történetünket az Európai Unió történeteként, és úgy vélem, mindez lehetséges.

Ha megengedik, még néhány megjegyzést mondanék a jelenlegi problémákról. Különösen az MFF-ről és a Next Generation Alapról, aztán pedig visszatérnék az Európa jövőjét érintő kérdésre. Az MFF ezidáig, az elmúlt harminc évben mindig is sikertörténet volt. Nagyon sok

vita övezte, esetenként heves vita, de végezetül mindig kompromisszumra jutottunk, amely mindenki számára megfelelő volt, és egy mindenki számára győztes helyzetet eredményezett. Mert új juttatásokat kaptunk, miközben a pénz 70-75 százaléka egyébként visszakerült a nyugati országokhoz, ugyanakkor ez hozzájárult gazdaságaink fejlődéséhez. Úgy vélem tehát, hogy meg kell értenünk, hogy ismét ilyen jellegű kompromisszumra van szükség, mint amikor létrehoztuk az MFF-et. A valódi kihívás ma azonban az, hogy nemcsak egy újabb MFF-et, egy új költségvetést szeretnénk létrehozni a jövőre nézve, hanem valami rendkívülit, amire korábban még nem volt példa, és ez a Next Generation Alap. Úgy vélem, hogy közösen szeretnénk kezelni a költségvetés kérdését és a Next Generation Alapot. Véleményem szerint az Alap nevét, Next Generation – Új Generáció, szó szerint kell vennünk, mert a következő generáció fizeti meg azt. Viszont ez nem más, mint egy hitel, egy harminc évre szóló hitel, amely unokáink feje felett fog lebegni. Mi, magyarok nem szeretjük hitelek segítségével kezelni a válságokat, most azonban el kell fogadnunk ezt a megközelítést, hogy segítsünk a jelenleg bajban lévő országoknak. A magyar álláspont rendkívül egyértelmű: ha ilyen jellegű hitelt hozunk létre, annak elosztása mindenképpen legyen igazságos, rugalmas és nem politikai alapú. Úgy vélem tehát, hogy nagyon kemény tárgyalások előtt állunk az előttünk álló héten Brüsszelben, és nehéz elképzelni, hogy egy fordulóban le is tudjuk zárni azokat. Tehát a nyári időszakban az Európai Unió állam- és kormányfői számára hanem hogy folytassuk a tárgyalásokat, amelyek során megtaláljuk a módját annak, hogyan tudjuk újraindítani gazdaságainkat a költségvetés és a Next Generation Alap segítségével.

És az utolsó megjegyzésem, kedves Barátaim, Európa jövőjéről szól. Amennyiben az általam elmondott leírás helytálló, úgy vélem, be kell ismernünk, hogy egy megfelelő stratégiára van szükségünk az Európai Unió vonatkozásában. Mindig a politikusok bölcsességétől függ, hogy eldöntsék, mikor alkalmazzanak taktikai vagy stratégiai megközelítést. Úgy vélem, hogy az elmúlt tizenkét évben, a válság időszakokban Európa alapvetően taktikai megközelítést alkalmazott, és ez zsákutcába vezetett. Értelmezésem szerint az unió pusztán reaktív válaszokat adott a világnak. A jövőben stratégiára van szükségünk a taktikák helyett, és proaktívnak kell lennünk, nem pedig reaktívnak. A proaktív stratégiához erős elkötelezettség kell, hogy együttműködjünk azokon a területeken, ahol egyezik a megközelítésünk. Mik lehetnek ezek a területek? Ezek a gazdasági együttműködés szükségessége és a közös versenyképességünk fokozása. Európa stratégiájának tehát ezekre a kérdésekre kell koncentrálnia. Én elfogadom, hogy az emberi jogok fontosak, sőt még a genderkérdéseken is lehet vitázni, de a valódi kihívások nem az ilyen nehézségek. Bajnokai vagyunk a genderkérdéseknek és az emberi

jogoknak az Európai Unióban, a valódi kihívás azonban a gazdaság, a versenyképesség és az, hogy hogyan erősítsük meg gazdaságaink szerkezetét. Tehát úgy vélem, stratégiaileg kell megközelítenünk ezeket a pontokat, és el kell ismernünk, hogy a különböző kultúrák egy irányba történő terelése politikailag mindig kontraproduktív lesz, és egyben az erőforrások pazarlását jelenti. Ahogy Bismarck egyértelműen mondta – mindig is szeretem Bismarckot idézni európai ügyekben, mert nagyon egészséges viszonya volt Európával –, és most idézem őt: „az Európa szót mindig olyanok szájából hallottam, akik mástól akartak valamit, amit azonban saját nevükben nem mertek kérni.” Tehát szerintem nem egy ilyen európai stratégiára van szükségünk, hanem egy olyanra, amely az Európai Unió igényeire koncentrál. A végső kérdés az, hogy ki hozza létre ezt a stratégiát Európa számára. És az Európai Néppárt születésnapján azt kívánom, hogy az EPP legyen az, aki ezt megteszi.

Ez az utolsó megjegyzésem, és szeretném megköszönni a megtisztelő figyelmüket.